

KOMUNIKAT

o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa małopolskiego

W październiku br. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku sytuacja społeczno-gospodarcza województwa małopolskiego wyglądała następująco:

- na **rynku pracy** zaobserwowano wzrost **przeciętnego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw, przy czym w sektorze publicznym wystąpił jego spadek; obniżyła się liczba **zarejestrowanych bezrobotnych** w powiatowych urzędach pracy, a także **stopa bezrobocia** rejestrowanego; zwiększyła się liczba ofert pracy;
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw** wzrosło we wszystkich sekcjach PKD, ale płaca w województwie była nadal niższa od średniej krajowej; odnotowano nieco wyższą dynamikę wzrostu wynagrodzeń w sektorze publicznym niż w sektorze prywatnym;
- znacznie wyższe były **efekty budownictwa mieszkaniowego**; spośród nowych realizacji połowę stanowiły mieszkania na sprzedaż lub wynajem; wzrosła ilość mieszkań, na budowę których wydano **pozwolenia**, jak również liczba nowo rozpoczętych budów;
- na **rynku produktów rolnych** zaobserwowano wzrost **cen skupu m.in.** ziarna zbóż, żywca drobiowego oraz mleka; obniżyły się ceny żywca wieprzowego i wołowego, a także ziemniaków; znacznie zwiększył się **skup** ziarna zbóż, ale zmalał żywca rzeźnego i mleka;
- wzrosła **produkcja sprzedana przemysłu**, najbardziej w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, a wśród działów w jednostkach produkujących pozostały sprzęt transportowy; spadły przychody w górnictwie; wyższa była **wydajność pracy** mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego;
- zwiększyły się przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w **budownictwie** oraz w **produkcji budowlano-montażowej**; wyższa niż przed rokiem była wydajność pracy (szczególnie w jednostkach zajmujących się wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych);
- wzrosła zarówno **sprzedaż hurtowa** jak i **detaliczna** prowadzona przez jednostki handlowe i niehandlowe; największy wzrost sprzedaży detalicznej dotyczył mebli, sprzętu RTV i AGD;
- według wstępnych danych w ciągu trzech kwartałów br. zwiększyła się **liczba turystów** (również zagranicznych) korzystających z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania; udzielono więcej noclegów, ponad połowa turystów znalazła zakwaterowanie w hotelach;

***

- w okresie styczeń-wrzesień br. wzrosły **nakłady inwestycyjne** ogółem, z których większość poniesiono na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi; wśród sekcji PKD najczęściej inwestowały jednostki należące do przetwórstwa przemysłowego;
- w ciągu trzech pierwszych kwartałów br. polepszyła się **sytuacja ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstw**, co znalazło odzwierciedlenie m.in. w wyższym wzroście przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania oraz w poprawie podstawowych wskaźników ekonomicznych. Szczególnie dobre wyniki osiągnęły przedsiębiorstwa należące do przetwórstwa przemysłowego, obsługi nieruchomości i firm oraz górnictwa.

UWAGI

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o pracujących, zatrudnieniu i wynagrodzeniach oraz o przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłu i budownictwa, sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów - w ujęciu miesięcznym - dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem rolnictwa, łowiectwa, leśnictwa, rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób,
- o nakładach inwestycyjnych - w ujęciu kwartalnym - dotyczą podmiotów gospodarczych (bez względu na rodzaj działalności) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym oraz wskaźniki struktury podano w cenach bieżących. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2000 r.).

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

ZATRUDNIENIE

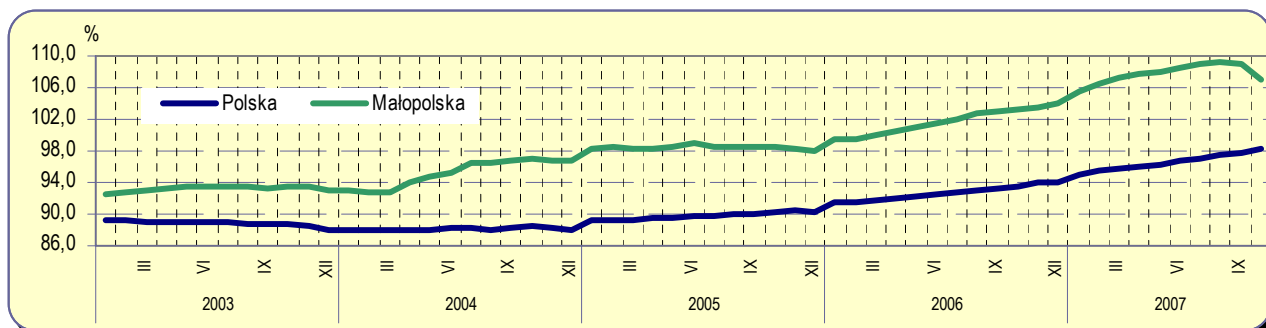
W październiku br. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło **388,3 tys. osób**, czyli w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zwiększyło się o 3,8% (*w Polsce - o 5,0%*). W sektorze publicznym zatrudnionych było 48,5 tys. osób, tj. o 1,8% mniej niż w październiku ub. roku, podczas gdy w sektorze prywatnym, skupiającym 87,5% ogółu (przed rokiem 86,8%) wystąpił wzrost o 4,6% do poziomu 339,8 tys. osób.

Znaczne zwwyżki przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym zanotowano głównie w sekcjach związanych z usługami, m.in.: w hotelach i restauracjach - o 12,0%, obsłudze nieruchomości i firm - o 9,6%, a także w przetwórstwie przemysłowym - o 4,1%. Spadła natomiast liczba pracowników w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 3,4%) oraz w górnictwie (o 2,2%). Na wzrost przeciętnego zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym wpłynęły m.in. jednostki działające w branży przetwarzania odpadów (które zatrudniały o 19,2% więcej osób niż przed rokiem), produkujące: sprzęt i urządzenia radiowe, telewizyjne i telekomunikacyjne (o 11,0%), metale (o 10,8%), a także podmioty zajmujące się działalnością wydawniczą, poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji (o 10,5%). Równocześnie spadek przeciętnej liczby zatrudnionych wystąpił m.in. w włókiennictwie (o 7,9%), w produkcji odzieży i wyrobów futrzarskich (o 6,8%) oraz maszyn biurowych i komputerów (o 6,7%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o dużym udziale w ogólnym zatrudnieniu, wzrost w skali roku miał miejsce w zakładach produkujących: pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (o 9,4%), wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych (o 7,0%), wyroby z metali (o 5,5%), artykuły spożywcze i napoje (o 3,1%) oraz maszyny i urządzenia (o 2,0%).

Utrzymujący się od dłuższego czasu systematyczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w Małopolsce został wyhamowany. Październik 2007 r. był drugim z rzędu miesiącem, w którym liczba zatrudnionych zmniejszyła się - w stosunku do września br. uległa ona obniżeniu o 1,6% (*w kraju - wzrosła o 0,5%*), na co wpływ miały głównie redukcje (o 1,9%) w przedsiębiorstwach prywatnych. W sektorze publicznym przeciętne zatrudnienie pozostało na poziomie z września br. Wśród sekcji PKD spadek w skali miesiąca odnotowano w handlu i naprawach (o 6,7%) oraz hotelach i restauracjach (o 0,9%), natomiast wzrost głównie w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 0,9%), działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (o 0,4%), a także w obsłudze nieruchomości i firm (o 0,3%). Zatrudnienie w górnictwie pozostało na poziomie sprzed miesiąca.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętne miesięczne 2000=100)

W okresie I-X br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 383,1 tys. osób, tym samym zwiększyło się o 4,6% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (*w Polsce o 4,7%*). Firmy prywatne zatrudniały o 5,3% więcej osób, natomiast publiczne o 0,3% mniej niż przed rokiem.

BEZROBOCIE

W końcu października br. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy wyniosła **110,7 tys.** i spadła, tak w stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku - aż o 23,3%, jak i do września br. - o 2,8%.

Wyszczególnienie	Bezrobotni (w tys.)			Stopa bezrobocia (w % aktywnych zawodowo)
	stan w końcu X 2007	napływ w miesiącu	odpływ w miesiącu	
Polska	1720,9	237,8	294,6	11,3
Małopolska	110,7	14,4	17,6	8,7

Spośród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych:

- 74,6% stanowiły osoby poprzednio pracujące (w październiku ub. roku 73,5%),
- 62,9% to kobiety (przed rokiem 60,6%),
- 54,1% to mieszkańcy wsi (rok wcześniej 53,0%),
- 87,8% nie posiadało prawa do zasiłku (w ub. roku 89,3%).

Grupę bezrobotnych **będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy** stanowiły: osoby długotrwale bezrobotne, tj. pozostające łącznie bez pracy przez okres 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, których w końcu października br. było 67,3 tys. (60,8% ogółu zarejestrowanych), bez kwalifikacji zawodowych - 29,2 tys. (26,4% ogółu), młodzi, tj. do

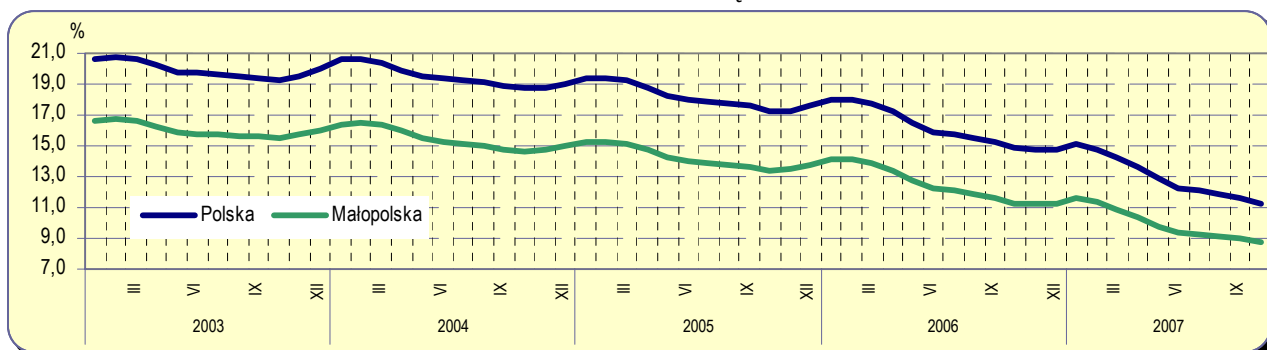
25 roku życia - 25,3 tys. (22,8%), starsi, tj. powyżej 50 roku życia - 19,5 tys. (17,7%). Ponadto wśród zarejestrowanych bezrobotnych było 4,5 tys. osób niepełnosprawnych oraz 3,5 tys. osób samotnie wychowujących dzieci w wieku do 7 roku życia. W relacji do października ub. roku liczba bezrobotnych znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy obniżyła się we wszystkich wyżej wymienionych kategoriach (poza osobami samotnie wychowującymi przynajmniej 1 dziecko, gdzie nastąpił wzrost o 38 osób), a najbardziej wśród osób do 25 roku życia - spadek o 29,9% oraz długotrwale bezrobotnych - o 25,8%.

W październiku br. **liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła **14,4 tys. osób** i zmniejszyła się w skali roku o 7,9%, ale zwiększyła się w porównaniu z wrześniem br. o 4,4%.

W omawianym miesiącu z ewidencji powiatowych urzędów pracy **wyrejestrowano 17,6 tys. osób**, czyli o 10,8% mniej niż w październiku ub. roku oraz o 9,5% więcej niż przed miesiącem. Głównym powodem wyłączenia z ewidencji było podjęcie pracy, co dotyczyło 6,7 tys. osób (tj. 38,2% ogółu wyrejestrowanych), w tym pracy niesubsydowanej - 5,8 tys. osób (32,8% ogółu). Nie potwierdziło gotowości do podjęcia pracy 6,0 tys. bezrobotnych, czyli 34,3% wyłączonych z ewidencji, a dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 949 osób (5,4% wyrejestrowanych).

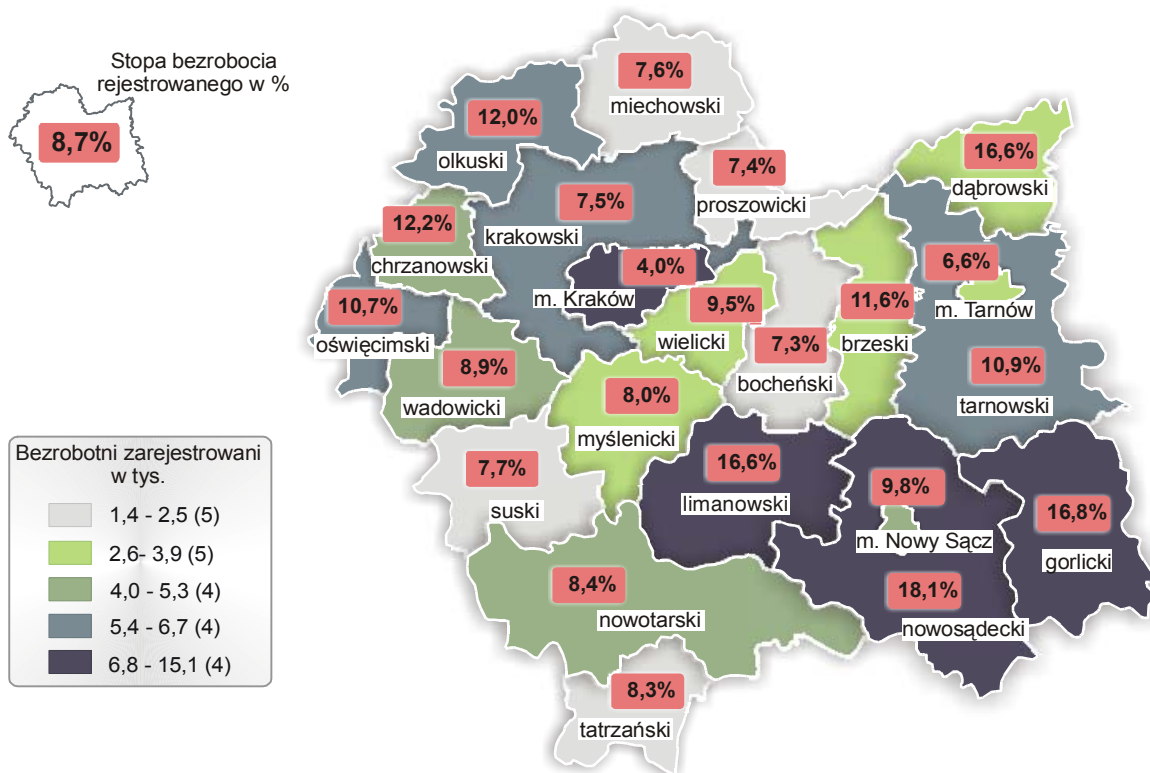
W ciągu miesiąca do urzędów pracy zgłoszono 8,5 tys. propozycji zatrudnienia, co oznacza wzrost w skali roku o 21,9%, a w odniesieniu do września br. o 37,6%. W końcu października br. powiatowe urzędy pracy posiadały **9,0 tys. ofert pracy**, czyli więcej aż o 44,0% niż w analogicznym miesiącu ub. roku i o 21,5% niż we wrześniu br. Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy w końcu października br. obniżyła się zarówno w skali roku, jak i miesiąca i wyniosła 12 osób (wobec 23 w październiku 2006 r. i 15 we wrześniu br.).

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w końcu miesiąca

Stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się w październiku 2007 r. na poziomie **8,7%** (rok wcześniej wynosiła 11,3%, a we wrześniu br. 9,2%). Wśród województw Małopolska uplasowała się na drugim miejscu, za Wielkopolską (7,9%). *W kraju stopa bezrobocia wyniosła 11,3%.*

Bezrobocie rejestrowane w 2007 r.
Stan w końcu października

W Małopolsce w skali roku stopa bezrobocia obniżyła się we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu. Najwyższą stopę bezrobocia notowano nadal w powiecie nowosądeckim (18,1%), a najniższą w Krakowie (4,0%). Najkorzystniejsze zmiany stopy bezrobocia w skali roku wystąpiły w powiatach: wadowickim (spadek o 4,2 pkt) oraz chrzanowskim, gorlickim i nowosądeckim (po 3,9 pkt). Najmniejszy spadek zanotowano w powiatach: suskim (o 0,7 pkt), dąbrowskim (o 1,5 pkt) oraz brzeskim (o 1,7 pkt). W miastach na prawach powiatu stopa bezrobocia zmniejszyła się: w Nowym Sączu o 3,9 pkt, w Tarnowie o 2,2 pkt oraz w Krakowie o 1,7 pkt.

W październiku br. w ramach **aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu** najwięcej, bo 2034 bezrobotnych skierowano na szkolenia lub staż, lecz ich liczba była niższa, tak w skali roku (o 19,9%), jak i miesiąca (o 21,5%). Ponadto 235 osób podjęło się prac interwencyjnych, a 92 osoby zatrudniono przy robotach publicznych, czyli odpowiednio: o 27,0% i aż o 82,9% mniej niż w październiku ub. roku (w odniesieniu do poprzedniego miesiąca spadki wynosiły odpowiednio: 20,1% i 13,2%). Działalność gospodarczą rozpoczęło 410 osób (rok wcześniej 223, a we wrześniu br. - 316 osób). W końcu października br. 4729 zarejestrowanych bezrobotnych, tj. 4,3% ogółu deklarowało się jako osoby aktywne poszukujące pracy (wobec 3,4% przed rokiem i 4,2% przed miesiącem).

W końcu omawianego miesiąca 24 zakłady pracy przewidywały w najbliższym czasie zwolnienie 1000 pracowników, w tym 17 zakładów z sektora prywatnego - 885 osób.

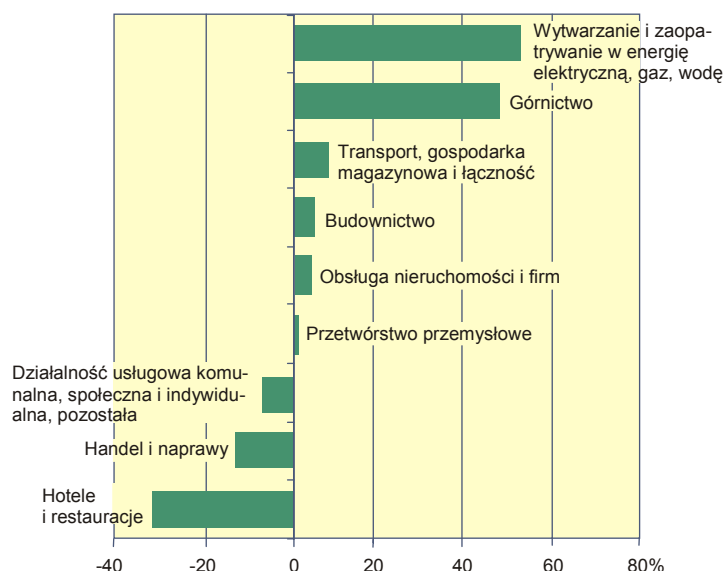
WYNAGRODZENIA

W październiku br. w województwie małopolskim **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** osiągnęło poziom **2743,65 zł** i było nadal niższe niż średnie w kraju (o 7,0%), ale w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku zwiększyło się o 14,1%. *Średnia płaca w Polsce wzrosła w skali roku o 11,0% do 2951,67 zł.*

W relacji do października ub. roku więcej płacono zarówno w sektorze publicznym - o 14,9% (3346,77 zł), jak i prywatnym - o 14,2% (2657,60 zł). Wzrosło również wynagrodzenie we wszystkich sekcjach PKD, najbardziej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 21,5%), budownictwie (o 17,3%), obsłudze nieruchomości i firm (o 15,6%), a najmniej w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (o 5,8%) oraz w hotelach i restauracjach (o 7,9%).

Spośród działów przetwórstwa przemysłowego o znacznym udziale w zatrudnieniu pensje wyższe niż przed rokiem odnotowano w jednostkach produkujących: wyroby z metali (o 28,5%), maszyny i urządzenia (o 15,9%), artykuły spożywcze i napoje (o 13,1%), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (o 9,6%), a także wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych (o 7,2%).

Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego w województwie w październiku 2007 r.

W porównaniu z wrześniem br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogółem zwiększyło się o 5,3% (*w kraju wzrosło o 3,0%*), głównie w wyniku wzrostu płac w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 13,6%), górnictwie (o 12,7%) oraz w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 10,2%). Jedyne spadki płac w porównaniu z ub. miesiącem miał miejsce w obsłudze nieruchomości i firm (o 0,2%).

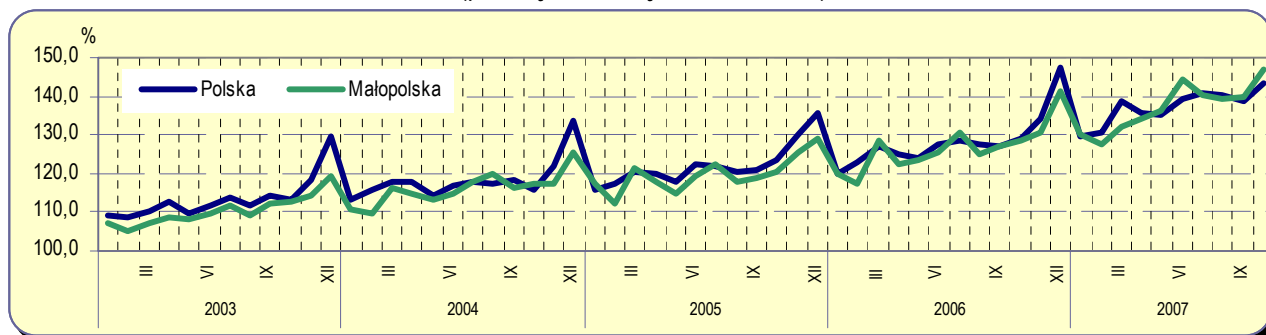
W październiku br. wynagrodzenie wyższe od średniego w województwie odnotowano w sześciu sekcjach, przy czym najwyższe płace otrzymywali pracownicy zatrudnieni w: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (4209,92 zł), górnictwie (4061,43 zł) oraz w transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (2997,50 zł). Natomiast najniższe płace notowano w hotelach i restauracjach (1905,42 zł) oraz w handlu i naprawach (2346,42 zł).

W okresie I - X br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 2602,50 zł i wzrosło w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 11,2% (*w Polsce o 9,2%*). Ubiegłoroczny poziom płac przekroczony został we wszystkich sekcjach, a najbardziej w budownictwie (o 16,6%), obsłudze nieruchomości i firm (o 13,9%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę (o 12,3%).

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w okresie I-IX br. ukształtowały się na poziomie 1210,68 zł, co oznacza wzrost o 3,5% w stosunku do analogicznego okresu ub. roku. Przeciętne miesięczne świadczenie emerytalne wynosiło 1305,00 zł (wzrost o 3,2%), a renta z tytułu niezdolności do pracy 1009,72 zł (o 2,7% więcej). Renta rodzinna wyniosła średnio 1149,46 zł i była wyższa o 3,1% niż przed rokiem. Średnie świadczenie emerytalne i rentowe, które w okresie trzech kwartałów br. otrzymali rolnicy indywidualni kształtowały się na poziomie 786,50 zł, czyli o 1,6% więcej niż rok wcześniej.

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętne miesięczne 2000=100)

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

W okresie styczeń-wrzesień 2007 r. w województwie małopolskim objęto badaniem 1353 podmioty gospodarcze (o 94 jednostki więcej niż przed rokiem) prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób, poza przedsiębiorstwami rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, rybactwa, pośrednictwa finansowego oraz szkół wyższych. Wyniki finansowe oraz podstawowe wskaźniki ekonomiczne badanych przedsiębiorstw kształtowały się w omawianym okresie korzystniej od uzyskanych przed rokiem.

Przychody z całokształtu działalności rosły szybciej niż koszty ich uzyskania (odpowiednio 17,0% i 16,1%), co znalazło odzwierciedlenie w obniżeniu wskaźnika poziomu kosztów z 95,1% do 94,4%. W sektorze prywatnym, którego udział w przychodach wyniósł 90,3% (rok wcześniej 88,4%), przychody z całokształtu działalności w skali roku wzrosły o 19,5%, a koszty ich uzyskania o 18,5% (w sektorze publicznym zarówno przychody, jak i koszty obniżyły się odpowiednio: o 2,3% i o 2,4%).

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz koszty tej działalności były wyższe od notowanych rok wcześniej o odpowiednio: 16,5% i 16,0%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w obserwowanych sekcjach zwiększyły się, najbardziej w hotelach i restauracjach (o 43,3%), obsłudze nieruchomości i firm (o 35,7%) oraz w górnictwie (o 31,9%).

Wynik finansowy na działalności gospodarczej wyniósł 5330,9 mln zł i był o 33,7% wyższy niż rok wcześniej. Na jego poziom miał wpływ wzrost (o 25,9%) wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz poprawa wyniku na działalności finansowej (z minus 189,0 mln zł do plus 83,9 mln zł).

Wynik finansowy brutto wyniósł 5328,3 mln zł, tj. o 33,5% więcej niż przed rokiem. Obciążenia wyniku finansowego brutto (902,6 mln zł, w tym 840,3 mln zł podatku dochodowego) wpłynęły na ostateczny poziom **wyniku finansowego netto**, który ukształtował się na poziomie 4425,8 mln zł (był korzystniejszy od ubiegłorocznego o 41,5%) przy wzroście zysku netto o 34,2% i obniżeniu straty netto o 18,0%.

Wyniki finansowe i podstawowe relacje ekonomiczne w okresie I-IX

Wyszczególnienie	2006	2007
w milionach złotych		
Przychody z całokształtu działalności	80768,5	94485,4
w tym przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	79180,2	92235,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	76780,9	89154,5
w tym koszt własny sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	75314,5	87369,8
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	3987,7	5330,9
wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3865,7	4866,0
wynik finansowy na pozostałej działalności operacyjnej	311,0	381,0
wynik na działalności finansowej	-189,0	83,9
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	4,0	-2,5
Wynik finansowy brutto	3991,7	5328,3
Wynik finansowy netto	3127,5	4425,8
w %		
Wskaźnik poziomu kosztów	95,1	94,4
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,9	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,9	5,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,9	4,7
Wskaźnik płynności I stopnia	26,0	25,9
Wskaźnik płynności II stopnia	95,6	90,6

Zysk netto wykazało 79,5% ogółu przedsiębiorstw (76,5% przed rokiem, 76,6% w I półroczu br.), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 90,6% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (85,8% w okresie pierwszych trzech kwartałów ub. roku). W przetwórstwie przemysłowym zysk netto wykazało 82,6% jednostek (przed rokiem 78,8%), a udział uzyskanych przez nie przychodów wyniósł 94,1% (wobec 90,0%).

W okresie I-IX br. odnotowano poprawę podstawowych **wskaźników ekonomiczno-finansowych** osiąganych przez badane podmioty, w szczególności należące do sekcji: górnictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz obsługa nieruchomości i firm.

Wartość **aktywów obrotowych** w końcu września 2007 r. wyniosła 34350,9 mln zł i była o 21,5% większa niż przed rokiem. Wzrost w skali roku dotyczył: krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 27,9%), inwestycji krótkoterminowych (o 24,4%) i należności krótkoterminowych (o 16,2%). Odnotowano również zwiększenie wartości zapasów o 29,4%, w tym szczególnie półproduktów i produktów w toku (o 38,9%). W strukturze rzeczowej aktywów obrotowych największy udział miały należności krótkoterminowe (49,5%), ale zmniejszył się on w skali roku o 2,3 pkt procentowego. Zapasy stanowiły 27,8% ogółu aktywów obrotowych (w ub. roku 26,1%), natomiast udział inwestycji krótkoterminowych wzrósł z 19,4% w poprzednim roku do 19,8%.

Zobowiązania krótkoterminowe wynoszące w końcu września br. 26304,7 mln zł zwiększyły się o 25,0% w stosunku do poziomu sprzed roku, w tym z tytułu kredytów bankowych i pożyczek - o 35,1%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń - o 21,5%, dostaw i usług - o 16,4%.

Zobowiązania długoterminowe były o 34,4% wyższe niż rok wcześniej i wynosiły 7715,3 mln zł.

NAKLADY

W okresie styczeń-wrzesień br. przedsiębiorstwa duże, tj. zatrudniające 50 osób i więcej, mające siedzibę na terenie województwa małopolskiego poniosły nakłady na realizację **nowych obiektów majątkowych i ulepszenie istniejących** w wysokości 4177,1 mln zł, co w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku oznacza wzrost o 41,7%. Udział sektora prywatnego w ogólnej kwocie nakładów wyniósł 78,6% wobec 81,9% przed rokiem.

Środki pochodzące z importu, stanowiące 16,8% ogółu inwestycji, zwiększyły się w porównaniu z trzema pierwszymi kwartałami ub. roku o 15,4% do 702,5 mln zł. Odnotowano również wzrost (o 72,0%) nakładów na roboty budowlano-montażowe, na które przypadało 1247,2 mln zł, czyli 29,9% ogólnej kwoty wydatków inwestycyjnych.

Na zakup maszyn, urządzeń technicznych oraz narzędzi przedsiębiorstwa przeznaczyły 1988,8 mln zł (47,6% ogółu nakładów wobec 55,0% przed rokiem). Wartość inwestycji w budynki i lokale - 1742,5 mln zł (41,7% ogółu) wzrosła o 67,4% na przestrzeni roku, a na środki transportu wydatkowano 420,7 mln zł (10,1% ogółu), czyli o 54,5% więcej w porównaniu z analogicznym okresem 2006 r.

Spośród sekcji PKD najwięcej inwestowały przedsiębiorstwa przemysłowe (63,4% ogółu nakładów), tj. 2648,7 mln zł, a wśród nich jednostki przetwórstwa przemysłowego (45,4%) - 1896,7 mln zł, czyli o 30,6% więcej niż w ub. roku. W wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę zainwestowano 639,4 mln zł (o 53,8% więcej), a w górnictwo - 112,7 mln zł i było to prawie pięciokrotnie więcej niż przed rokiem. Inwestycje przedsiębiorstw transportu, gospodarki magazynowej i łączności wzrosły ponad dwukrotnie, tj. do poziomu 289,9 mln zł, firm budowlanych o 43,4% do kwoty 118,2 mln zł, a zakładów handlowych (w których koncentrowało się 19,9% ogółu nakładów) o 42,9% i wyniosły 833,1 mln zł.

Na **zakup używanych środków trwałych** małopolskie przedsiębiorstwa przeznaczyły w ciągu trzech kwartałów br. łącznie 591,3 mln zł, w tym 38,7% na zakup gruntów, budynków i budowli - 38,6%, a na maszyny, urządzenia techniczne oraz narzędzia - 15,7%. Najwięcej takich inwestycji dokonały jednostki należące do sekcji handel i naprawy (51,3% ogółu) oraz przetwórstwo przemysłowe (20,5%).

W okresie I-IX br. rozpoczęto 20559 **nowych zadań inwestycyjnych**, tj. o 15,7% więcej niż przed rokiem. Inwestycji polegających na ulepszeniu środka trwałego było 8341 (o 19,5% więcej). Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 1688,5 mln zł, w tym 498,8 mln zł inwestycji, które polegały na ulepszeniu środka trwałego. Były to kwoty wyższe niż w okresie I-IX ub. roku odpowiednio o: 64,1% i 65,9%. Najwięcej nowych inwestycji dotyczyło sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę - 92,7% ogólnej liczby zadań, o wartości kosztorysowej stanowiącej 34,1% ogółu inwestycji nowo rozpoczynanych. Natomiast największą wartość kosztorysową miały inwestycje rozpoczynane w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego 777,9 mln zł - 46,1% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczynanych, mimo iż w ogólnej liczbie zadań stanowiły one tylko 3,0%.

MIESZKANIA

Według wstępnych danych w październiku br. w województwie małopolskim przekazano **do użytkowania 1185 nowych mieszkań**, czyli 8,5% mieszkań wybudowanych w Polsce. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku efekty budownictwa mieszkaniowego wzrosły aż o 44,7% (w kraju zanotowano wzrost o 24,4%). Deweloperzy budujący na sprzedaż lub wynajem przekazali 50,0% ogółu nowych mieszkań (592), natomiast inwestorzy indywidualni - 49,3% (584). Ponadto wybudowano 9 mieszkań komunalnych.

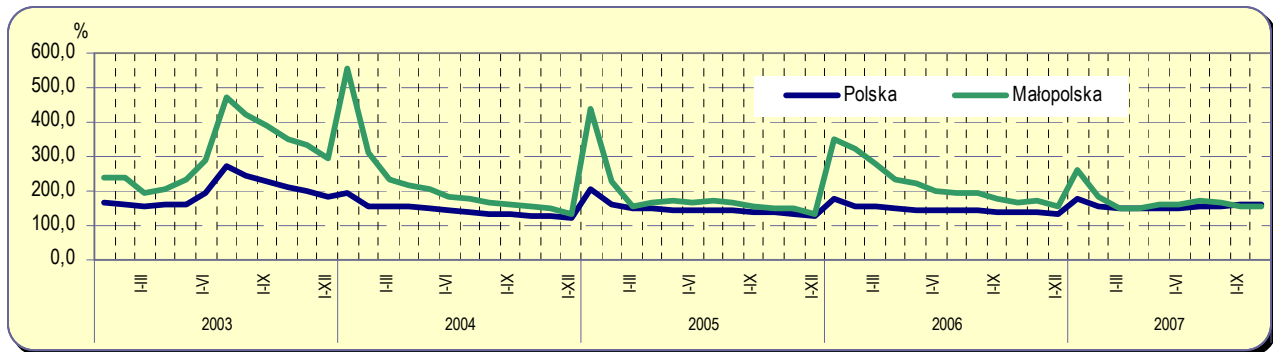
Całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do eksploatacji wyniosła 138,1 tys. m², czyli zwiększyła się o 66,3% w stosunku do października 2006 r. Przeciętna powierzchnia nowego mieszkania wynosiła 116,5 m²,

(w ub. roku - 101,3 m²), przy czym w budownictwie indywidualnym - 159,0 m², w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem - 75,8 m², a w ramach budownictwa komunalnego - 38,3 m².

W omawianym miesiącu starostwa powiatowe wydały **pozwolenia na budowę 2284 mieszkań** (tj. o 22,5% więcej niż przed rokiem), a ponad połowa (1261) trafiła do deweloperów budujących na sprzedaż lub wynajem (w ub. roku - 993). Inwestorzy indywidualni uzyskali 998 pozwoleń (rok wcześniej - 659), a samorządy otrzymały pozwolenia na budowę 25 mieszkań komunalnych.

W październiku br. **rozpoczęto budowę 2136 mieszkań**, czyli o 25,6% więcej niż przed rokiem, w większości realizowanych na sprzedaż lub wynajem (1141 mieszkań, tj. 53,4% ogółu) oraz przez inwestorów indywidualnych (979 mieszkań - 45,8%). Spółdzielnie mieszkaniowe rozpoczęły budowę 16 mieszkań.

Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2000=100)

W okresie I-X br. (według wstępnych danych) oddano do użytkowania 9337 mieszkań o całkowitej powierzchni użytkowej wynoszącej 1057,3 tys. m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 113,2 m². W stosunku do analogicznego okresu 2006 r. liczba nowych realizacji zmniejszyła się o 7,1% (w Polsce wystąpił wzrost o 15,3%). W strukturze własnościowej dominowały mieszkania zrealizowane przez inwestorów indywidualnych (58,1%) oraz budujących na sprzedaż lub wynajem (40,7%), odpowiednio: 5422 i 3797 mieszkań. W pozostałych formach budownictwa zrealizowano łącznie 118 mieszkań (61 spółdzielczych, 27 komunalnych, 24 społeczne czynszowe oraz 6 zakładowych).

Na przestrzeni 10 miesięcy br. inwestorom wydano pozwolenia na budowę 22004 mieszkań (o 45,7% więcej niż przed rokiem), w tym budującym na sprzedaż lub wynajem - 11793, indywidualnym - 9422, spółdzielniom mieszkaniowym - 635.

Wyższa niż przed rokiem była również liczba rozpoczętych budów (o 40,3%) i wyniosła 19753 mieszkania. Większość (49,3% ogółu) dotyczyła budownictwa na sprzedaż lub wynajem - 9745 realizacji.

Od początku roku najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania na terenie powiatów: krakowskiego (1047), wielickiego (421), wadowickiego (412) oraz tarnowskiego (395), a najmniej w powiatach: miechowskim (21), dąbrowskim (60) i proszowickim (67). W miastach na prawach powiatu zrealizowano 45,1% ogółu nowych mieszkań w Małopolsce, tj. 3667 w Krakowie, 328 w Nowym Sączu i 216 w Tarnowie.

Ruch budowlany w województwie małopolskim mierzony liczbą wydanych pozwoleń na budowę nowych mieszkań oraz rozpoczętych budów, koncentruje się nadal głównie w Krakowie i jego strefie podmiejskiej, gdzie wydano 69,0% ogółu pozwoleń i rozpoczęto 67,0% budów.

ROLNICTWO

CENY NA RYNKU ROLNYM

W październiku br. cena **pszenicy** w skupie ukształtowała się na poziomie 80,67 zł/dt, czyli wzrosła o ponad połowę (55,0%) w skali roku i o 1,8% w porównaniu z wrześniem br. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono przeciętnie 82,78 zł, tj. więcej o 40,6% niż przed rokiem i o 1,5% niż miesiąc wcześniej.

Cena **żyta** w skupie (73,15 zł/dt) zwiększyła się w ujęciu rocznym o 26,1% oraz o 6,6% w stosunku do września br. W obrocie targowiskowym 1 dt żyta podrożała tak w skali roku, jak i miesiąca odpowiednio o: 40,8% i 4,0% do 76,91 zł.

Ziemniaki jadalne na targowiskach kosztowały średnio 63,88 zł/dt, czyli mniej o 23,3% niż przed rokiem i 1,0% niż przed miesiącem.

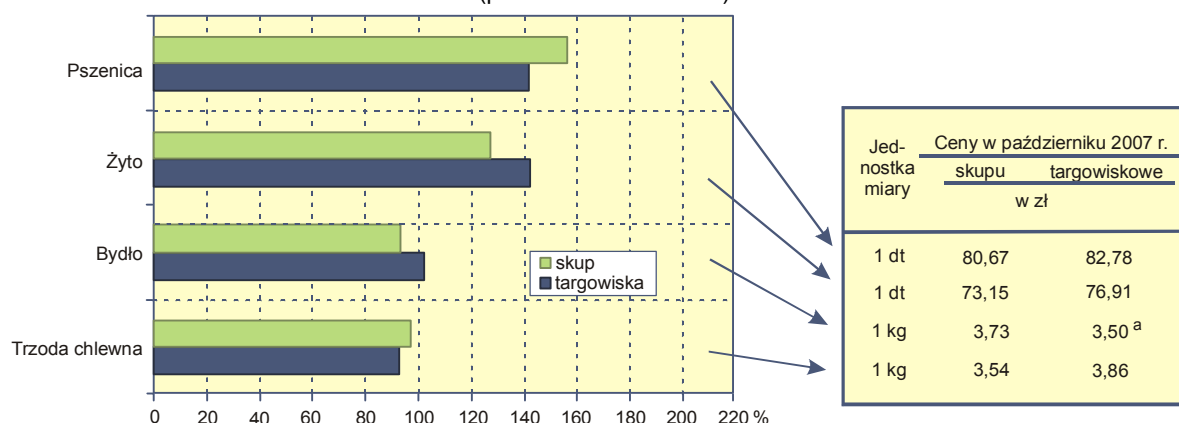
W omawianym miesiącu 1 kg **żywca wieprzowego** w skupie kosztował średnio 3,54 zł, a jego cena zmniejszyła się o 4,8% w ujęciu rocznym, a w relacji do września br. spadła o 11,7%; spadki cen odnotowano również na targowiskach - odpowiednio o: 5,2% i 7,7%, do 3,86 zł za 1 kg.

Żywiec wołowy w skupie był tańszy o 7,0% niż przed rokiem i o 4,4% niż przed miesiącem, osiągając cenę 3,73 zł/kg. W obrocie targowiskowym za 1 kg żywca wołowego (krów rzeźnych) płacono średnio 3,50 zł, tj. więcej o 1,2% niż w październiku 2006 r., ale o 0,3% mniej niż we wrześniu br.

Cena 1 kg **żywca rzeźnego drobiowego** w skupie wzrosła w ciągu roku o prawie połowę (44,7%) do poziomu 3,27 zł. Obniżyła się jednak w skali miesiąca o 5,2%.

Średnia cena skupu 1 l **mleka** krowiego wynosząca 1,02 zł zwiększyła się zarówno w stosunku rocznym, jak i w porównaniu z wrześniem br. odpowiednio o: 27,9% i 5,0%.

Dynamika cen skupu i cen targowiskowych niektórych produktów rolnych w październiku 2007 r. (październik 2006=100)

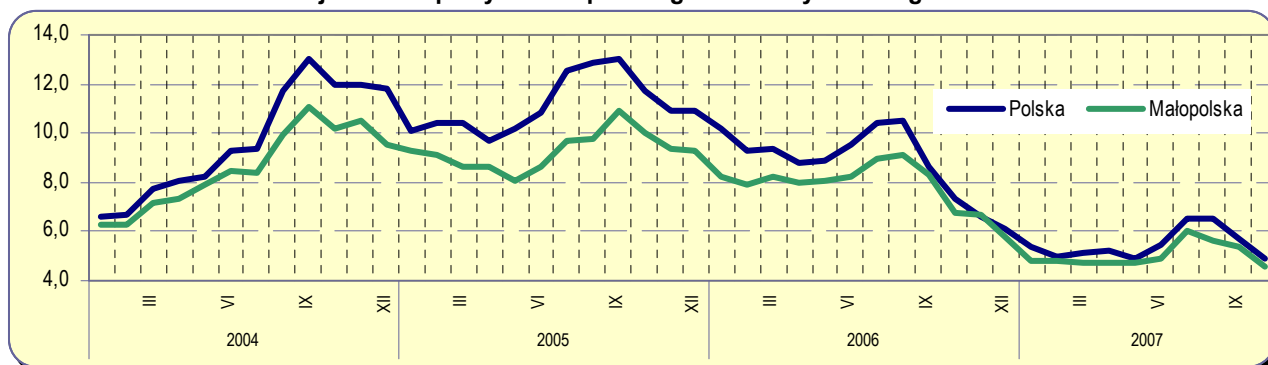
a Ceny targowiskowe bydła (rzeźnego) uwzględniają tylko krowy rzeźne.

Ceny **zwierząt gospodarskich** na targowiskach wzrosły w skali roku w przypadku jałówki jednorocznej o 18,4% (do 1539 zł/szt) i krowy dojnej o 5,7% (do 2293 zł/szt), natomiast cena prosięcia na chów (110 zł/szt) obniżyła się o 2,7%.

W województwie małopolskim **ceny wyższe** od przeciętnych krajowych odnotowano jedynie w skupie żyta - o 5,3%, a na targowiskach: prosięcia na chów (o 34,9%), ziemniaków (o 14,7%) oraz również żyta (o 5,3%).

Ceny niższe od średnich w kraju dotyczyły skupu: mleka krowiego (o 16,0%), żywca rzeźnego drobiowego (o 13,0%), wołowego (o 5,6%), pszenicy (o 2,3%), żywca rzeźnego wieprzowego (o 1,4%), natomiast na targowiskach: żywca rzeźnego wołowego (o 19,9%), krowy dojnej (o 8,9%), pszenicy (o 2,3%) i jałówki jednorocznej (o 0,5%). Ceny żywca rzeźnego wieprzowego pokrywały się z średnimi cenami w kraju.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach

Październik br. był kolejnym miesiącem spadku opłacalności hodowli trzody chlewnej, co znalazło potwierdzenie w pogorszeniu się relacji cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta z 6,8 do 4,6 w skali roku oraz z 5,4 do 4,6 w skali miesiąca (w Polsce relacja ta spadła w skali miesiąca o 0,8 pkt procentowego do poziomu 4,9).

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W październiku br. w województwie małopolskim skupiono łącznie 3670,5 t ziarna **zbóż podstawowych**, czyli aż o 64,7% więcej w skali roku, ale o 27,1% mniej niż we wrześniu br. Skup pszenicy (3424,6 t) zwiększył się o 84,4% w ujęciu rocznym, ale był niższy niż miesiąc wcześniej o 22,4%. Żyta skupiono dwukrotnie więcej niż przed rokiem (ale tylko 21,1 t), tym niemniej aż o 81,1% mniej niż we wrześniu br.

W omawianym miesiącu skup **żywca rzeźnego** w wadze żywej (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) wyniósł 6739,3 t i zmniejszył się w skali roku o 1,4%, ale wzrósł o 22,8% w odniesieniu do września br. Żywca wieprzowego (2327,6 t) skupiono nieznacznie więcej (o 0,7%) niż w ub. roku i o 26,7% więcej niż przed miesiącem. Zwiększył się skup żywca wołowego (1668,1 t) zarówno w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku (o 0,3%), jak i do września br. (o 24,2%). Żywca drobiowego skupiono 2602,6 t, tj. o 5,4% mniej niż rok wcześniej, ale o 18,3% więcej niż w poprzednim miesiącu.

Skup **mleka krowiego** w październiku br. wyniósł 13,3 mln litrów i był niższy niż przed rokiem o 1,7%, ale wyższy o 0,5% w porównaniu z wrześniem br.

PRZEMYSŁ

Produkcja sprzedana uzyskana w październiku br. przez jednostki prowadzące działalność przemysłową w województwie małopolskim wyniosła **4934,3 mln zł** i była wyższa w skali roku o 13,1%, a w stosunku do września br. o 9,1%. *W kraju przychody ze sprzedaży produkcji przemysłowej wzrosły na przestrzeni roku o 10,6% i o 9,4% w porównaniu z ub. miesiącem.*

W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę osiągnięto wyższą sprzedaż niż przed rokiem o 16,5%, a w przetwórstwie przemysłowym o 13,3%. Natomiast w górnictwie odnotowano spadek o 10,8%.

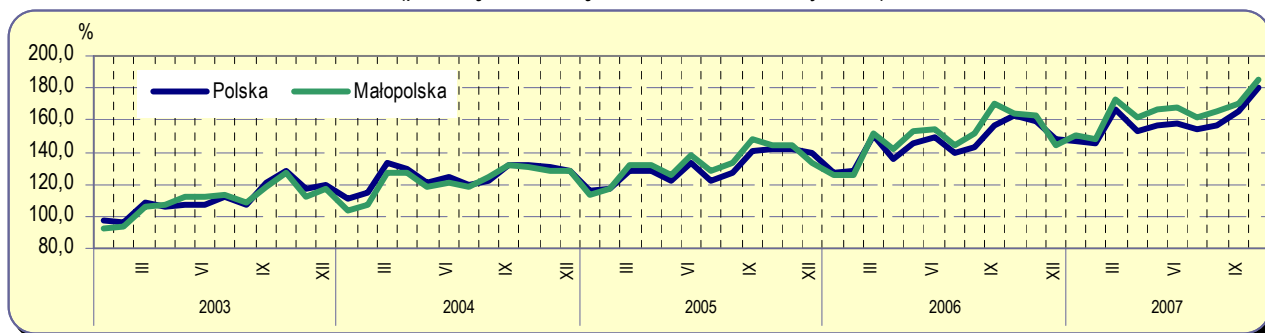
Działy przetwórstwa przemysłowego, w których zwiększył się poziom sprzedaży wyrobów i usług w stosunku do ub. roku to m.in. produkcja: pozostałego sprzętu transportowego - o 73,2% (co wynikało z realizacji wcześniejszych zamówień), maszyn biurowych i komputerów (o 29,8%), maszyn i urządzeń (o 22,8%), metali (o 21,0%) oraz działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (o 20,9%). Ubiegłorocznego poziomu przychodów ze sprzedaży nie uzyskały przedsiębiorstwa zajmujące się przetwarzaniem odpadów (spadek o 13,3%), produkcją: skór wyprawionych i wyrobów z nich (o 5,2%), odzieży i wyrobów futrzarskich (o 2,1%), sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (o 2,0%).

W porównaniu z październikiem ub. roku w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu zwiększył się udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (o 0,6 pkt) do poziomu 6,9%. Natomiast zmniejszył się udział przetwórstwa przemysłowego z 91,2% do 90,6%. Produkcja sprzedana górnictwa stanowiła 1,9% i pozostała na poziomie z 2006 r. Znaczącą część przychodów ze sprzedaży produkcji przemysłowej wypracowały przedsiębiorstwa produkujące: artykuły spożywcze i napoje (14,2%, wzrost udziału w skali roku o 1,1 pkt procentowego), pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy (8,5%, wzrost o 0,1 pkt), wyroby z metali (8,2%, spadek o 0,7 pkt), metale (7,4%, udział na poziomie sprzed roku), wyroby chemiczne (7,1%, spadek o 0,9 pkt).

Z wyrobów objętych badaniem w przedsiębiorstwach dużych, tj. o liczbie pracujących powyżej 49 osób, w październiku br. odnotowano wzrost produkcji (w ujęciu rocznym) m.in.: śmietany normalizowanej o zawartości tłuszczu większej niż 21% (o 200%), cegły i elementów budowlanych wypalanych z gliny (o 76%), pustaków ściennych ceramicznych (o 61%), mydła (o 60%), mebli drewnianych stosowanych w pokojach i salonach, a także wód mineralnych i gazowanych (po 55%), przetworów mięsnych i podrobowych z indyków (o 50%), spodni, bryczesów, szortów (o 40%), ciepła w parze i gorącej wodzie (o 35%).

Niższa niż przed rokiem była produkcja: smalcu, masła, serów i twarogów, jogurtów i kefirów, pieczywa żytniego, rajstop, pończoch i skarpetek, sukienek, papieru i tektury, książek, broszur, płyt chodnikowych i podobnych wyrobów z betonu, mebli do sypialni.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2000=100; ceny stałe)

Wydajność pracy w przemyśle (mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego) w październiku br. wyniosła 27,4 tys. zł i była wyższa o 9,7% od uzyskanej w analogicznym miesiącu ub. roku. Wzrost wydajności pracy w przemyśle spowodowany był głównie większym przyrostem produkcji sprzedanej (o 13,1%) niż przeciętnego zatrudnienia (o 3,1%). Przychody ze sprzedaży w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w przetwórstwie przemysłowym wzrosły w skali roku o 8,9%, a w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, wodę o 20,6%, natomiast w górnictwie zmniejszyły się o 8,8%.

W okresie 10 miesięcy br. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła 44605,4 mln zł i zwiększyła się na przestrzeni roku o 11,6% (*w kraju o 9,9%*), co wynikało m.in. ze wzrostu przychodów ze sprzedaży w przetwórstwie przemysłowym (o 12,6%). Wydajność pracy w omawianym okresie była wyższa od ubiegłorocznej o 8,0% osiągając poziom 249,6 tys. zł na 1 zatrudnionego.

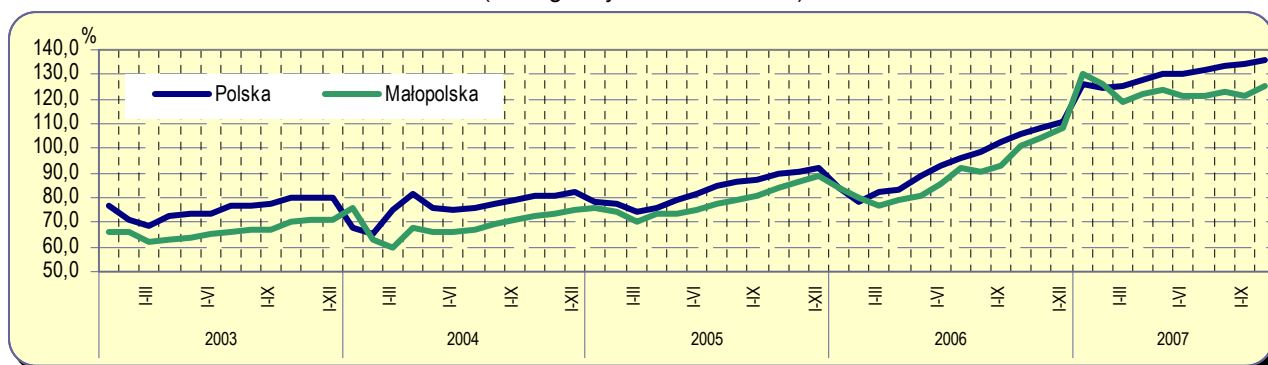
BUDOWNICTWO

Przedsiębiorstwa budowlane osiągnęły w październiku br. **przychody** ze sprzedaży wyrobów i usług w wysokości **867,9 mln zł**, tj. większe zarówno w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 11,4% i 21,8%.

W stosunku do analogicznego miesiąca ub. roku produkcja sprzedana wzrosła we wszystkich grupach przedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną, a najbardziej w jednostkach wykonujących roboty budowlane wykończeniowe (o 73,4%) oraz zajmujących się przygotowaniem terenu pod budowę (o 32,8%).

W okresie I-X br. ogólna kwota przychodów ze sprzedaży w budownictwie wyniosła 6278,9 mln zł i była wyższa w ujęciu rocznym o 24,9%.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa
(analogiczny okres 2000=100)

W październiku br. **produkcja budowlano-montażowa** ukształtowała się na poziomie **499,9 mln zł**, co oznacza wzrost o 10,0% w skali roku i o 25,7% w porównaniu z wrześniem br. Jej udział w ogólnej kwocie przychodów ze sprzedaży budownictwa wyniósł 57,6% wobec 58,4% przed rokiem.

Największy udział w realizacji produkcji budowlano-montażowej w październiku br. podobnie jak rok wcześniej, miały przedsiębiorstwa zajmujące się wznoszeniem budynków i budowli; inżynierią lądową i wodną - 84,7% (w 2006 r. - 85,4%). Roboty o charakterze inwestycyjnym w omawianej produkcji stanowiły 49,7% (rok wcześniej - 49,8%).

Od początku roku wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zamknęła się kwotą 3417,9 mln zł i była większa niż przed rokiem o 20,8%. Udział robót o charakterze inwestycyjnym wyniósł 53,6% (w ub. roku - 56,4%).

Przychód ze sprzedaży przypadający na 1 zatrudnionego w budownictwie w październiku br. ukształtował się na poziomie 27,4 tys. zł, czyli wyższym tak w skali roku, jak i miesiąca, odpowiednio o: 7,4% i 21,7%. **Wydajność pracy** (mierzona przychodem ze sprzedaży na 1 zatrudnionego) na przestrzeni roku zwiększyła się najbardziej w przedsiębiorstwach zajmujących się wykonywaniem robót budowlanych wykończeniowych - o 69,0% oraz przygotowaniem terenu pod budowę - o 24,5%.

W ciągu dziesięciu miesięcy br. wydajność pracy była wyższa od ubiegłorocznej o 15,5% i osiągnęła kwotę 202,1 tys. zł na 1 zatrudnionego.

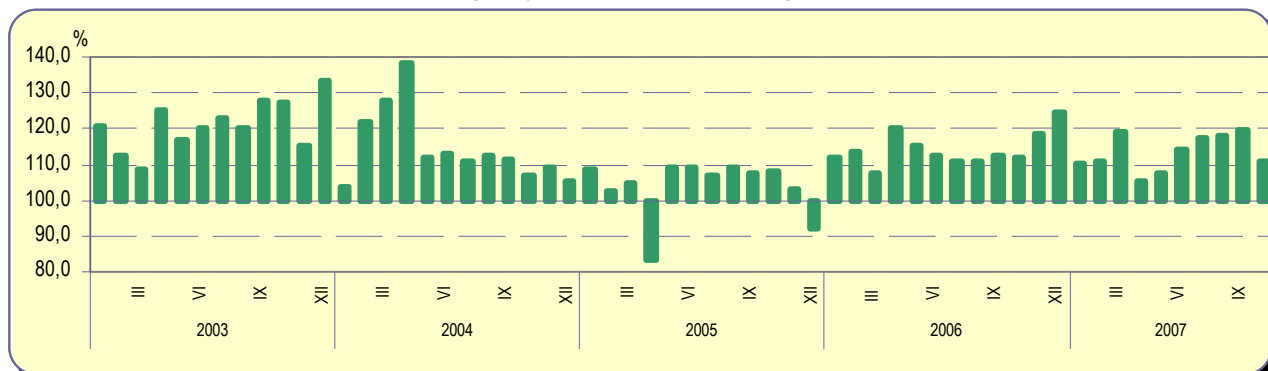
HANDEL

Sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych i niehandlowych w październiku br. ukształtowała się na poziomie **4616,0 mln zł** i była większa o 14,4% niż rok wcześniej i o 8,4% niż przed miesiącem.

Jednostki handlowe, których udział w ogólnych obrotach handlu hurtowego wyniósł 85,1%, osiągnęły sprzedaż w kwocie 3927,6 mln zł, tj. wyższą zarówno w odniesieniu do października ub. roku (o 13,8%), jak i do września br. (o 8,3%).

Od początku roku jednostki handlowe i niehandlowe zrealizowały sprzedaż hurtową w wysokości 42838,7 mln zł, czyli o 15,2% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W ujęciu rocznym sprzedaż samych jednostek handlowych zwiększyła się o 12,5% do kwoty 35611,6 mln zł.

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)
(analogiczny okres roku poprzedniego = 100)

Sprzedaż detaliczna prowadzona przez jednostki handlowe i niehandlowe wyniosła w październiku br. **2850,7 mln zł** i była wyższa w skali roku o 11,0%, ale niższa w porównaniu z wrześniem br. o 4,2%.

W stosunku do października ub. roku największy wzrost odnotowano w sprzedaży: mebli, sprzętu RTV i AGD - o 47,2%, włókna, odzieży, obuwia - o 31,7%, żywności, napojów i wyrobów tytoniowych - o 26,9% oraz pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 26,0%.

W odniesieniu do ub. roku w strukturze sprzedaży detalicznej zwiększył się udział: żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 4,0 pkt procentowe, tj. do poziomu 32,0%), pojazdów samochodowych, motocykli, części oraz mebli, sprzętu RTV, AGD (po 1,2 pkt), a także włókna, odzieży, obuwia (o 0,6 pkt). Udział sprzedaży prasy, książek w ogólnej sprzedaży detalicznej wzrósł o 0,3 pkt, farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 0,2 pkt), a paliw stałych, ciekłych i gazowych pozostał na tym samym poziomie co przed rokiem. Zmniejszył się natomiast udział m.in. sprzedaży towarów w sklepach bez specjalizacji z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 7,0 pkt do 9,1%).

W okresie styczeń-październik br. w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku sprzedaż detaliczna zwiększyła się o 6,5% i zamknęła się kwotą 25445,1 mln zł. Szczególnie duży wzrost wystąpił w sprzedaży mebli, sprzętu RTV, AGD - o 55,0%, pojazdów samochodowych, motocykli, części - o 46,4%, włókna, odzieży, obuwia - o 35,9% oraz prasy, książek - o 23,0%.

TURYSTYKA

W końcu września br. na terenie województwa małopolskiego funkcjonowało 745 turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, w tym 276 hoteli, moteli i pensjonatów, wśród których 131 posiadało kategorię trzygwiazdkową lub wyższą. Najwięcej obiektów turystycznych znajdowało się w Krakowie - 146 oraz na terenie powiatów: nowosądeckiego (137), tatrzańskiego (135) i nowotarskiego (112).

Według danych wstępnych we wrześniu br. z bazy noclegowej skorzystało w województwie małopolskim 278,2 tys. osób, tj. o 2,5% mniej niż przed rokiem. Turyści zagraniczni, których było 104,7 tys., stanowili 37,6% ogółu korzystających z noclegów (w ub. roku 38,6%).

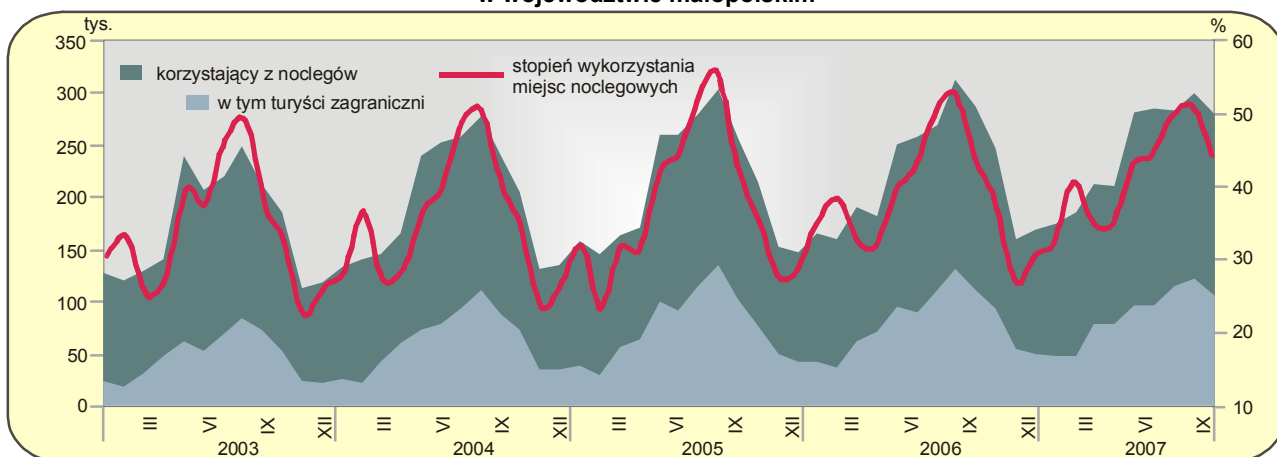
W omawianym miesiącu udzielono 735,9 tys. noclegów, co oznacza spadek w ujęciu rocznym o 1,2%, w tym turystom z zagranicy - 232,9 tys. noclegów (tj. również o 1,2% mniej). Największą liczbę gości przyjęły hotele - 160,4 tys. osób (w tym 90,7 tys. to goście z zagranicy), którym udzielono 325,9 tys. noclegów (w tym 200,2 tys. turystom zagranicznym). Średnio na jedną osobę korzystającą z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania przypadało 2,6 noclegu (tyle samo, co w ub. roku), a przeciętny pobyt turysty zagranicznego wydłużył się nieznacznie w skali roku z 2,1 noclegu do 2,2 we wrześniu br.

Wynajęto 217,8 tys. pokoi (o 3,8% więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku), w tym 52,5% turystom zagranicznym. Aż 85,9% ogólnej liczby wynajętych pokoi znajdowało się w hotelach.

W omawianym okresie według wstępnych danych wykorzystanie miejsc noclegowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim kształtowało się na poziomie 44,1% (przed rokiem 43,9%), przy czym najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w obiektach zlokalizowanych w Krakowie (58,2%) oraz w powiatach: gorlickim (45,8%) i nowosądeckim (44,8%). W odniesieniu tylko do hoteli wykorzystanie miejsc noclegowych wyniosło 55,7% (rok wcześniej 58,0%), a pokoi - 65,3% i zmniejszyło się w skali roku o 2,0 pkt procentowe.

We wrześniu br. spośród korzystających z noclegów turystów zagranicznych najwięcej osób było obywatelami Wielkiej Brytanii - 15,5 tys. (14,8% ogółu), Niemiec - 13,4 tys. (12,8%), Norwegii - 11,5 tys. (11,0%), USA - 10,3 tys. (9,9%) i Włoch - 5,4 tys. (5,1%). Łącznie z krajów Unii Europejskiej gościło na terenie województwa małopolskiego 64,1 tys. osób, a z pozostałych krajów europejskich 18,4 tys. osób.

Wykorzystanie turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w województwie małopolskim

Według wstępnych danych w ciągu trzech kwartałów br. z noclegów w obiektach turystycznych skorzystało 2197,1 tys. turystów (o 6,6% więcej niż przed rokiem), w tym 777,4 tys. turystów zagranicznych (wzrost o 4,7%). Udzielono 6393,2 tys. noclegów, tj. o 5,1% więcej niż w okresie I-IX 2006 r. Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym wzrosła o 7,2% do 1802,5 tys.

Nadal ponad połowa ogółu turystów korzystających z noclegów (54,1%) preferowała hotele. Spośród turystów zagranicznych od początku roku na miejsce zakwaterowania wybrało hotel aż 81,0%.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2006 b - 2007		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ¹ (w tys. osób)	a	.	.	3267,2	.	.	3267,7	.	.	3270,4	.	.	3271,2
	b	.	.	3272,3	.	.	3274,6	.	.	.	.	.	.
Bezrobotni zarejestrowani ¹ (w tys. osób)	a	184,1	184,0	181,2	173,5	164,3	157,6	154,3	152,8	148,5	144,4	144,2	145,3
	b	149,8	147,4	141,0	132,9	125,1	119,5	117,5	116,1	113,9	110,7	.	.
Stopa bezrobocia ^{1, 2} (w %)	a	14,1	14,1	13,9	13,4	12,7	12,3	12,1	11,9	11,6	11,3	11,3	11,3*
	b	11,6	11,4*	10,9*	10,4	9,8*	9,4*	9,2*	9,1*	9,0	8,7	.	.
Oferty pracy (w ciągu miesiąca)	a	4241	4588	6582	7373	7467	5756	6039	6899	6766	6964	5465	3448
	b	6527	6261	8607	8024	8475	6362	6954	6948	6170	8492	.	.
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy ¹	a	76	62	47	36	23	24	22	22	21	23	26	38
	b	30	28	24	18	14	16	13	13	15	12	.	.
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ³ (w tys. osób)	a	360,7	360,5	362,3	364,5	366,5	368,1	369,8	372,1	373,2	374,2	375,5	376,9
	b	382,5	386,1	388,6	390,3	391,6	393,1	394,6	396,3	394,7	388,3	.	.
poprzedni miesiąc=100	a	101,6	99,9	100,5	100,6	100,5	100,4	100,4	100,6	100,3	100,3	100,3	100,4
	b	101,5	100,9	100,6	100,4	100,3	100,4	100,4	100,4	99,6	98,4	.	.
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	101,4	100,8	101,8	102,4	102,7	102,6	103,5	104,2	104,6	104,8	105,5	106,2
	b	106,0	107,1	107,3	107,1	106,8	106,8	106,7	106,5	105,8	103,8	.	.
Przeciętne wynagrodzenia miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw ³ (w zł)	a	2236,13	2195,16	2404,89	2284,52	2304,19	2340,40	2434,88	2333,99	2367,73	2404,97	2438,78	2636,43
	b	2427,06	2378,87	2593,35	2501,56	2540,80	2699,66	2619,42	2596,71	2606,05	2743,65	.	.
poprzedni miesiąc=100	a	92,7	98,2	109,6	95,0	100,9	101,6	104,0	95,9	101,4	101,6	101,4	108,1
	b	92,1	98,0	109,0	96,5	101,6	106,3	97,0	99,1	100,4	105,3	.	.
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	102,1	104,9	106,0	103,6	107,5	104,8	106,5	105,8	106,5	107,0	104,1	109,3
	b	108,5	108,4	107,8	109,5	110,3	115,4	107,6	111,3	110,1	114,1	.	.
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	1442	3354	5077	5512	6208	6841	7499	8588	9235	10054	11044	12405
	b	1083*	1931*	2719*	3568*	4505*	5419*	6600*	7381*	8152*	9337	.	.
analogiczny okres poprzedniego roku=100	a	80,0	140,1	176,0	140,4	126,7	119,4	112,7	114,5	113,6	112,1	112,7	115,9
	b	75,1*	57,6*	53,6*	64,7*	72,6*	79,2*	88,0*	85,9*	88,3*	92,9	.	.
Nakłady inwestycyjne ⁴ (w tys. zł; ceny bieżące)	a	.	.	698677	.	.	1715716	.	.	2947010	.	.	4914411
	b	.	.	1085581	.	.	2367356	.	.	4177050	.	.	.
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące)	a	.	.	x	.	.	121,1	.	.	117,4	.	.	125,1
	b	.	.	155,4	.	.	138,0	.	.	141,7	.	.	.

1 Stan w końcu okresu. 2 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. 3 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 4 W przedsiębiorstwach z większą od 49 liczbą pracujących. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2006 b - 2007		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu¹ (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc=100	a	94,3	99,9	120,7	92,9	106,6	102,4	93,3	104,7	112,3	96,4	99,1	88,7
	b	104,1	98,7	116,1	94,0	103,0	100,1	96,8	102,2	102,5*	109,1		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	111,2	107,8	115,1	107,5	119,8	111,4	113,0	113,8	115,2	113,8	112,5	107,9
	b	119,1	117,8	113,3	114,6	110,8	108,3	112,3	109,5	99,9*	113,1	113,1	
Produkcja budowlano-montażowa¹ (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc=100	a	29,3	104,5	126,6	101,2	124,2	136,2	101,1	100,5	121,9	108,6	90,3	142,1
	b	36,5	109,7	113,9	100,2	131,5	101,2	109,5	102,5	100,1	110,0		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	116,0	126,5	121,5	107,4	113,5	120,8	123,9	107,2	118,2	130,5	122,9	114,4
	b	142,6	149,6	134,6	133,3	141,0	104,8	113,5	115,7	95,1	125,7		
Sprzedaż detaliczna towarów¹ (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc=100	a	88,7	95,9	114,7	105,0	99,7	100,5	100,9	100,8	98,9	103,3	96,2	121,4
	b	78,3	96,4	123,8	92,8	101,7	106,9	103,5	101,3	100,4	95,8		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	112,0	113,4	107,6	120,1	115,1	112,3	111,0	110,7	112,3	111,8	118,4	124,6
	b	110,1	110,6	119,3	105,5	107,6	114,4	117,4	118,0	119,7	111,0		
Wskaźnik cen:													
 towarów i usług konsumpcyjnych²:													
analogiczny okres poprzedniego roku=100 ..	a	.	.	100,6	.	.	100,9	.	.	101,4	.	.	101,3
	b	.	.	101,9	.	.	102,4	.	.	.	.		
 skupu ziarna zbóż³:													
poprzedni miesiąc=100	a	106,2	100,2	107,8	105,7	100,4	102,5	100,5	112,9	113,7	98,7	107,9	108,4
	b	103,1	105,4	99,1	95,4	99,6	98,0	91,6	121,5	117,6	102,5		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 ..	a	85,9	89,3	103,7	109,7	116,9	117,6	120,2	139,9	163,3	158,8	162,1	185,6
	b	180,3	189,6	174,4	157,4	156,1	149,3	136,0	146,4	151,4	157,2		

1 W przedsiębiorstwach z większą od 9 liczbą pracujących. 2 W kwartale. 3 Ceny bieżące bez VAT. * Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE a - 2006 b - 2007		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: (dok.)													
skupu żywca rzeźnego wołowego ¹ :													
poprzedni miesiąc=100	a	102,6	104,0	100,7	99,3	98,6	100,5	98,1	97,8	102,8	98,3	96,0	107,5
	b	98,3	102,5	98,6	99,8	97,1	96,5	99,5	101,6	100,5	95,6		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,5	102,0	103,4	101,5	101,0	100,0	97,6	95,4	101,2	105,5	97,7	105,6
	b	101,2	99,8	97,6	98,1	96,6	92,8	94,1	97,7	95,6	93,0		
skupu żywca rzeźnego wieprzowego ¹ :													
poprzedni miesiąc=100	a	93,4	95,3	105,3	99,4	97,3	105,2	110,2	110,6	98,8	89,9	92,2	94,5
	b	95,4	101,6	102,5	100,3	99,1	108,8	112,6	103,6	98,8	88,3		
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	87,1	79,5	86,7	92,1	94,0	92,5	97,7	102,7	100,7	94,9	93,5	89,8
	b	91,7	97,8	95,3	96,1	97,9	101,2	103,4	96,9	96,9	95,2		
Relacje cen skupu ¹ żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach	a	8,2	7,9	8,2	8,0	8,1	8,2	9,0	9,1	8,3	6,8	6,7	5,8
	b	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,9	6,0	5,6	5,4	4,6		
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ² :													
brutto ³ (w %)	a	.	.	3,3	.	.	4,7	.	.	4,9	.	.	4,8
	b	.	.	5,6	.	.	6,0	.	.	5,6	.	.	
netto ⁴ (w %)	a	.	.	2,0	.	.	3,7	.	.	3,9	.	.	3,9
	b	.	.	4,5	.	.	4,9	.	.	4,7	.	.	
Podmioty gospodarki narodowej ⁵	a	289317	289300	289901	289793	290019	289855	290040	290412	289899	289850	288779	289368
	b	288198	287698	288042	288754	289321	290228	290673	291009	291865	292582		
w tym spółki handlowe	a	16233	16342	16426	16528	16610	16710	16805	16900	17010	17111	17205	17300
	b	17417	17506	17633	17753	17868	17987	18086	18162	18270	18365		
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	a	2723	2751	2774	2799	2817	2832	2858	2889	2912	2941	2982	2992
	b	3012	3037	3062	3080	3101	3123	3138	3152	3180	3198		

1 Ceny bieżące bez VAT. **2** Z większą od 49 liczbą pracujących; dane są prezentowane narastająco. **3** Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. **4** Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. **5** W rejestrze REGON, bez rolników indywidualnych; stan w końcu okresu.